

VII. Piusz pápa, *Sollicitudo omnium Ecclesiarum*, 1814. augusztus 7.

Piusz püspök, Isten szolgáinak szolgája, ezen dolgok örökös emlékezetére

Az egész Egyház gondja ránk, alázatos szolgájára van bízva Isten rendeléséből, jóllehet hozzá érdemekben és erőben nem vagyunk mérhetőek. Ez arra kötelez minket, hogy megadjuk mindazt a hatalmunkban álló és az isteni gondviselés által irgalmasan nekünk nyújtott segítséget, amellyel a keresztény világ lelki szükségleteit a korok és helyek különböző és sokféle eltéréseinek megfelelően teljesítjük, tekintet nélkül a néphez vagy nemzethez való tartozástól.

Eme lelkipásztori tisztünkől származó kötelességnek kívántunk eleget tenni, amikor az akkor még életben levő Franciszek Kareu atya és más világi papok – akik már hosszú évek óta a hatalmas Orosz Birodalomban éltek és egykor annak a Jézus Társaságának tagjai voltak, melyet boldog emlékezetű elődünk, XIV. Kelemen pápa oszlatott fel – könyörgést intéztek hozzánk, melyben engedélyt kértek, hogy hatalmunknál fogva újra egy testté forrhasanak össze. Ez ugyanis megkönnyítette volna számukra, hogy a saját szabályzatuk szerint oktassák az ifjúságot a hit alapvető ismereteire és tanítsák jó erkölcsre, hirdessék az igét, gyóntassanak és szolgáltassák ki a többi szentséget. Annál is inkább készek voltunk kérésüket teljesíteni, mivel az akkor uralkodó orosz cár, I. Pál ugyanezen lelkipásztorokat 1800. augusztus 11-én kelt, fölöttébb szívhez szóló levelében – melyben jelezte irántunk tanúsított kivételes jóindulatát – nyomatékosan figyelmünkbe ajánlotta. Kifejezte, mennyire hálás lenne, ha a birodalmában élő katolikus hívek érdekében ott a Jézus Társaságát hatalmunknál fogva felállítanánk.

Ezért mi éber lélekkel megfontoltuk, hogy ezen a hatalmas területen, ahol Isten igéjét szinte senki sem hirdeti, milyen óriási haszonnal járna, és a katolikus vallás megerősödését mennyire előmozdítaná eme lelkipásztorok jelenléte, akik kipróbált erkölcséit oly dicsérő szavakkal ajánlották a figyelmünkbe, mert szüntelenül dolgoznak, nagy buzgalommal munkálkodnak a lelkek vezetésén és fáradhatatlanul prédikálják Isten szavát. Ésszerűen döntöttünk tehát úgy, hogy egy ennyire jóindulatú uralkodó kérésének engedünk. Breve formájában megírt, 1801. március 7-én kelt levelünkben engedélyeztük a fent említett Franciszek Kareunak, az Orosz Birodalomban élő társainak és mindenkinek, aki bárhonnan csatlakozna hozzájuk, hogy a Jézus Társaságának Kongregációjában szabadon egy testté kapcsolódhassanak és egyesülhessenek, előljárójuk vezetésével kizárólag az Orosz Birodalom határain belül kijelölt egy vagy több házban. Eme Kongregáció Általános Elöljárójául ugyanazon Franciszek Kareu atyát rendeltük a magunk és a Szent szék akarata szerint, felruházván őt a szükséges és alkalmas jogosítványokkal [annak érdekében], hogy [a közösség tagjai] Loyolai Szent Ignác szabályzatát – melyeket boldog emlékezetű elődünk, III. Pál pápa apostoli konstitúciói által jóváhagyott és megerősített – megtartsák és kövessék. [Továbbá] hogy a Társaság tagjai – akik immáron egy vallásos közösséggé egyesültek – szabadon fáradozhassanak az ifjúság valláshoz és erényekhez szoktatásán, vezethessenek szemináriumokat és kollégiumokat, valamint a helyi püspökök beleegyezésével és jóváhagyásával meghallgathassák a szentgyónásokat, hirdethessék Isten igéjét és kiszolgáltathassák a Szentségeket. A Jézus Társaságának Kongregációját a magunk és az

Apostoli Szentszék közvetlen felügyelete és fennhatósága alá helyeztük, valamint fenntartottuk a magunk és utódaink számára [a jogot] mindannak az előírására és szentesítésére, ami a [Társaság] megszilárdítására és megerősítésére, illetve az erősen befurakodott visszaélésektől és romlástól való megtisztítására nézve hasznosnak látszik az Úrban. Ezek végrehajtása érdekében az apostoli rendelkezésekből, rendeletekből, szokásokból, privilégiumokból és pápai feloldozásokból, különösképpen említett elődünk, XIV. Kelemen *Dominus ac Redemptor* kezdetű apostoli leveléből határozottan visszavonjuk azt és csak azt, ami ellenkezik a *Catholicae [Fidei]* kezdetű, kizárólag az Orosz Birodalomra érvényesen kiadott brevéinkben mondottakkal.

A határozatot, amelyet az Orosz Birodalomra érvényesen hoztunk, nem sokkal később a Két Szicília Királyságára is kiterjesztettük Ferdinánd király, Krisztusban kedves gyermekünk kérésére, aki azt óhajtotta, hogy a Jézus Társaságát olyan módon, mint azt a fent említett birodalomban tettük, az általa uralt területeken és államokban is megszilárdítsuk. Úgy vélte ugyanis ama gyászos időkben, hogy igen nagy haszonnal jár a Jézus Társasága szerzetes papjainak szolgálataival élnie, melyeket ők a fiatalok keresztényi jámborságra és az Úr félelmére – ami a bölcsesség kezdete – való nevelése, illetve a hit tanaira és a tudományokra való oktatása érdekében tesznek, különösen a kollégiumokban és nyilvános iskolákban. Mi főpásztori hivatásunk kötelezettségeinél fogva egy ily nagyszerű uralkodó kegyes óhajának, amely az Isten nagyobb dicsőségét és a lelkek üdvösségét különösen célozza, engedni kívántunk, ezért az Orosz Birodalomra érvényes oklevelünk rendelkezéseit kiterjesztettük a Két Szicília Királyságára a *Per alias* kezdetű, 1804. július 30-án kiadott újabb breve által.

Szinte az egész keresztény világ egyöntetű álláspontjával szembesültünk, amikor ugyanezen Jézus Társaságának visszaállításával kapcsolatban naponta komoly és sürgető kérések érkeztek hozzánk főtisztelendő érsek és püspök testvéreinktől, valamint mindenféle jeles személyek sorától és csoportjától. Különösen azok után, hogy mindenütt elterjedt a híre, milyen dús gyümölcsöt termelt a fent említett vidékeken e Társaság, amely napról napra növekvő hajtásban bővelkedve vélhetően gazdagon ékesíti és gyarapítja majd az Úr földjét.

A legutóbbi bajok és változások – melyeket inkább siratni kell, mint emlékezetünkbe idézni – megrendítették a szentély köveit, a katolikus hit és egyház ékességét és támaszát jelentő szerzetesrendek fegyelme pedig ellankadt, melynek helyreállítására irányulnak most gondolataink és aggodalmaink. Mindez megköveteli, hogy az ily jogos és általános érvényű kérésekhez beleegyezésünket adjuk. Úgy hisszük, Isten előtt igen súlyos bűnben lennénk vétkesek, ha elmulasztanánk a közösség ilyen szükségleteire fordítani azt az üdvös támogatást, melyet Isten az Ő egyedülálló gondviselése által nekünk juttat. Ha Péter folytonos örvények közt hánykolódó és rázkódó bárkájában ülve visszautasítanánk ilyen tapasztalt és erős evezősök ajánlkozását, hogy megfékezzék a tenger minket bármely percben hajótöréssel fenyegető áradatának pusztítását.

Ily sok ésszerű oknál fogva és lelkünket megrendítő súlyos körülmény hatására végre elhatároztuk, hogy megteesszük, amit már pápaságunk kezdetétől erősen óhajtottunk. Miután tehát az isteni segítséget forró imáinkban kértük, több tiszteletreméltó bíboros testvérünk véleményét és tanácsait meghallgatva, biztos tudással és teljes apostoli hatalmunknál fogva

elrendeltük és elhatároztuk – amint azt eme örökérvényű törvényünkkel valóban el is rendeljük és határozzuk –, hogy minden engedélyt és felhatalmazást, amelyet kizárólag az Orosz Birodalom és a Két Szicília Királysága számára adományoztunk, most kiterjesztettnek kell érteni és tekinteni – mivel azokat valóban kiterjesztjük – az Egyházi Államra, illetve minden más országra és tartományra.

Ezért szeretett gyermekünk, Tadeusz Brzozowski atya, a Jézus Társaságának jelenlegi Általános Elöljárója, valamint az általa jogerősen meghatalmazottak számára a magunk és az Apostoli Szentszék akaratából minden szükséges és alkalmas jogosítványt engedélyezünk és biztosítunk, [amelyek révén] mindazokat, akik bármelyik országban és tartományban befogadásukat és felvételüket kérik a Jézus Társasága szerzetesrendbe, szabadon és jogerősen befogadhatják és felvehetik. A Társaság tagjai egy vagy több házban, egy vagy több kollégiumban, egy vagy több provinciában igény szerint szétosztva, a mindenkori Rendfőnöknek való engedelmesség kötelékében, Loyolai Szent Ignác III. Pál pápa apostoli konstitúcióiban jóváhagyott és megerősített szabályzatának előírásai alapján vezessék életrendjüket. Megengedjük és egyben kijelentjük, hogy szabadon és jogerősen éppúgy fáradozhatnak az ifjúságnak a katolikus vallás alapjaira és jó erkölcsökre nevelésén, ahogy szemináriumokat és kollégiumokat vezethetnek, valamint az élőhelyeik püspökeinek beleegyezésével és jóváhagyásával meghallgathatják a szentgyónásokat, hirdethetik Isten igéjét és kiszolgáltathatják a Szentségeket. Minden kollégiumot, házat, provinciát és a Társaság azokba felvett tagjait, valamint mindenkit, akit a jövőben felvesznek és befogadnak, már most a magunk és ezen Apostoli Szentszék közvetlen gyámsága, oltalma és fennhatósága alá vesszük. Fenntartjuk magunknak és római pápa utódainknak [a jogot] annak elhatározására és előírására, amit a Társaság egyre jobb megszilárdítására és megerősítésére, valamint az esetleg erősen befurakodott visszaélésektől – melyektől Isten őrizzen meg – való megtisztítására elhatározni és előírni üdvösnek látszik.

Eme visszaállított Társaság minden egyes feljebbvalóját, előljáróját, rektorát, rendtagját és mindenféle tanulóját pedig – amennyire csak tehetjük az Úrban – intjük és buzdítjuk, hogy minden helyen és időben hűséges követői és utánczói legyenek az ő kiváló atyjuknak és rendalapítójuknak, pontosan tartsák be az általa alkotott és előírt szabályzatot, és teljes buzgalommal igyekezzenek megvalósítani azokat a hasznos intelmeket és tanácsokat, amelyeket fiaira hagyományozott.

Végezetül Krisztusban szeretett gyermekeink, a kiváló és nemes világi uralkodók és uraságok, nemkülönben a tiszteletreméltó érsek és püspök testvéreink és mindenféle más méltóságviselő számára ugyancsak ajánljuk az Úrban a többször említett Jézus Társaságát és annak minden egyes tagját. Arra buzdítjuk és kérjük őket, hogy ne csak ne engedjék és tűrjék, hogy [azok] bárki háborgatásának ki legyenek téve, hanem jó szándékkal – ahogy illik – és szeretettel fogadják is be őket.

Úgy határoztunk, hogy a jelen oklevél és annak tartalma mindörökre szilárd, érvényes és hatályos legyen, teljes és egész megvalósulást nyerjen és érjen el, valamint azok, akikre vonatkozik és bármikor vonatkozni fog, sérthetetlenül betartani tartozzanak. Így és nem másképp kötelesek azt megítélni és értelmezni a bármilyen hatalomból eljáró mindennemű

bírák, továbbá érvénytelen és semmis, ha valaki bármilyen hatalom birtokában, tudatosan vagy tudatlanul eltérő módon próbálná [alkalmazni].

Hatályát veszti minden ezzel ellenkező apostoli konstitúció és rendelkezés, különösképpen a boldog emlékezetű XIV. Kelemen pápa fent említett *Dominus ac Redemptor Noster* kezdetű brevéje, mely a halászgyűrűvel hitelesítve az Úr 1773. esztendejében, július 21. napján került kiadásra, és amelynek megszorítása a fentiek megvalósulása érdekében kifejezett és különös szándékunk.

Azt akarjuk továbbá, hogy ha megjelentetnék vagy nyilvánossá tennék a jelen oklevél másolatát vagy akár nyomtatott példányát, amelyet közjegyző aláírása és hivatalos egyházi személy pecsétje hitelesít, akkor annak bíróság előtt vagy azon kívül teljességgel ugyanazt a hitelt adják, mint a jelen oklevélnek.

Egyetlen embernek sem szabad tehát eme rendelkezésünket, határozatunkat, jogkiterjesztésünket, engedményünket, engedélyünket, kijelentésünket, jogosítványunkat, kikötésünket, fenntartásunkat, intésünket, buzdításunkat, rendeletünket és megszorításunkat megszegnie, vagy annak meggondolatlan merészséggel ellenszegülnie. Ha pedig ezt valaki mégis meg merné kísérelni, az vegye tudomásul, hogy a Mindenható Isten valamint Szent Péter és Pál apostolok haragjával kell majd szembenéznie.

Kelt Rómában, a Santa Maria Maggiore bazilikában, az Úr megtestesülésének 1814. évében, augusztus 7-én, pápaságunk 15. évében

A[lessandro Mattei] prodatarius bíboros

Romoaldo Braschi-Onesti bíboros

(Fordították: Szokol Réka és Siptár Dániel)